

Fredskörens bejublade Kubaresa

Hasse Nilsson Text & foto

Fredskören på Skeppsholmens Folkhögskola startade redan 1987 med vår eminente maestro Hasse Rising som körledare. Under årens lopp har Fredskören gjort många sångaresor: till Istanbul, Bolivia, Barcelona. I höstas bestämde vi oss för att Kuba stod på tur, med alla sina vilda rytmer och djupt rotade sammansatta kulturer, med sånger, instrument och danser från de afrikanska slavarnas historia. Hela Kuba pulserar av kulturella korsbefruktningar. Musik och afrokubanska rytmer hörs överallt som öns själ, en ständig musikrevolution!

Kontakt med Centrum för Konsertmusik

Redan i höstas tog vi kontakt med Kubas ambassad som i sin tur satte oss i kontakt med Kubas Centrum för Konsertmusik. Vår sångarkollega Bertha på Svensk-Kubanska Föreningens kansli kom igång och öppnade kanalerna. Vi ville sjunga tillsammans med en kör i Havanna och lära oss mer om Kubas musik och rytmer som danzon, son, bolero, conga, guaguancó, mambo, chachachá och olika slagverk. Vi erbjöds körträning med "Vocal Leo" i Havanna och att avrunda med en konsert.

Körträning och konsert

Vocal Leo är en professionell kör som gett konserter runt om i världen. Det blev ljuvligaste kontakter med sång och musik direkt när vi träffades i Havanna. Tillsammans med deras körledare gick Hasse Rising igenom vilka sånger vi skulle sjunga tillsammans och sedan hade varje kör också egen repertoar. Det sätt Vocal Leo rörde sig och införlivade dans med sina sånger smittade snabbt av sig och Fredskören bjöd upp med svenska folkdanser till kubanernas stora förtjusning. Vi sjöng Emigrantvisan, Idag ska Martin i jorden, Bellmans Bort allt vad oro gör, Taubes Fragancia, I Kubas natt, Kotkas ros, Snurra min jord, romska nationalsången Gelem, gelem och "Stämning", som är typisk för svensk körmusik men också traditionella kubanska "Lágrimas negras". Konserten och vårt sjungande runt på Kuba blev en strålande succé! Vi har redan börjat planera för att "Vocal Leo" skall kunna komma och hälsa på Fredskören på Skeppsholmens Folkhögskola.

Rytm- och jazzlektion

På "Teatro Lírico Nacional" i Havannastadsdelen Vedado hade vi verkstad med rytm- och jazzgruppen Ruy Lopez-Nussa y la Academia. Vi fick en lektion i allsköns kubanska rytmer och lära oss hur de bygger upp rytmerna med de olika instrumenten. Kubansk jazz med inslag av egna rytmer och instrument har väldigt högt anseende internationellt. Hans Rising kommenterade att Ruy Lopez-Nussa and the Academy och Vocal Leo, visade vilken spetskompetens och vilket kunnande det finns i kubanskt musikliv och att kubanerna verkligen satsar på kulturen.

Vocal Leo och Fredskören sjunger "Lágrimas negras" och dansar tillsammans under vår gemensamma konsert i Havanna.

Rytm- och jazzgruppen Ruy Lopez-Nussa y la Academia invigde oss i de komplicerade kubanska rytmerna under en eftermiddag. forts sid 8

Det var väldigt spännande att höra hur dom integrerar folkliga musikaliska rötter med afrikanskt ursprung i sin jazztraditon. På sätt och vis en parallell till "Jazz på svenska" med vår musikikon Jan Johansson.

Den stora årliga Internationella jazzfestivalen i Havanna drar till sig stora namn från hela världen. Alla tillgängliga salar i Havanna fylls av konserter med inhemska och utländska orkestrar. Men inte bara då gungar Havanna & Kuba i förföriska rytmer, det går bara inte att sitta stilla – alla dansar. På musikställen "Casa de la Trova" som finns i alla städer spelar de främst son och bolero. Folkdans- och musiklaget "Conjunto Folklórica Nacional" har rumbaföreställningar i Havanna varje lördag. Det är bara att välja. Alla städer har också sina kulturhus – Casa de Cultura - som i Gamla Havanna, där du kan bli förförd av rumban och de andra afrokubanska rytmerna!

Hela kvarteret ett konstverk

I arbetarkvarteren Cayo Hueso i Centro Habana – stadsdelen mellan Gamla Havanna och Vedado - drogs vi med i extatiska rumbarytmerna på Callejón Hamel - Hamelgränden. I början av 90-talskrisen drog en av grannarna, som också råkade vara en av Kubas stora konstnärer, Salvador Gonzalez, igång ett grannskapsprojekt för att med gemensamma krafter rusta upp kvarteret. Hans bidrag var stora färgsprakande muralmålningar över alla husfasader i gränden, inspirerade av den afrokubanska bild- och symbolvärlden. Den har blivit en stor turistattraktion i sig men också genom sina rumbasöndagar i det fria då hela gränden vibrerar av musik och dans.

Sång, dans, bad, studiebesök på Karibiens pärla

Den tropiska värmen, förföriska rytmer överallt, bad längs Karibiens bedövande vita stränder och varma böljor: vi längtar redan tillbaka. Vi gjorde också en rad studiebesök som på José Martí-museet, på en av Svensk-Kubanskas vänskapsskolor, Olof Palme-skolan i Havanna, på Alfabetiseringsmuséet, Revolutionsmuséet, Konstskolorna. Överväldigande möten med sjungande och dansande elever och lärare. Överallt sjöng vi och berättade om våra sånger.

Vi gjorde flera utflykter i landet. Först utforskade vi västra Kuba, Pinar del Rio med de stora tobaksodlingarna och den vackra Viñalesdalen. Nere i de fantastiska grottorna sjöng vi Adelante guerrilleros! Tillsammans med kubanerna. Sedan avrundade vi med tre dagar österut till centrala Kuba där Karibiens största naturreservat finns i Zapataträsken med ett rikt fågel- och djurliv och många inhemska arter. Där lever omkring 150 fågelarter - många olika papegoj- och kolibriarter - samt krabbor och inte minst krokodiler..

I Playa Giron, Grisbukten, besökte vi muséet som berättar hur CIA tränade och utrustade exilkubaner som på president Kennedys order invaderade Grisbuktsområdet med understöd av sex B-26-bombplan med USA-piloter den 17 april 1961. Men de möttes direkt av kubanska hemvärnet och sedan armén ledd av Fidel Castro och José Ramon Fernandez. Efter 72 timmar var de flesta legoknektarna som inte hunnit fly tillfångatagna. Det var

Söndagsrumba på Callejón Hamel i Centro Habana.

Skolans musikgrupp hälsar oss välkomna till Olof-Palmeskolan i Havanna. Olof Palme besökte Kuba 1975 och eleverna här har en imponerande kunskap om Olof Palmes internationella engagemang.

USA-imperialismens första militära nederlag – och det snabbaste i en historia av över 60 militära interventioner mot Latinamerikas folk som kräver självständighet.

Bienvenidos – välkomna till Kuba!

Körer, Fredskörer, Spartacuskörer, kulturarbetare som vill göra en kulturutbytes- och studieresa till Kuba: hör av er till mig: musiclover.hasse@home.se. Vi har öppna kanaler med Centrum för Konsertmusik och kultursekreteraren på Kubas ambassad i Stockholm. Utifrån våra erfarenheter har jag ett upplägg som jag kan skicka över med idéer om hur ni kan planera och genomföra egna kör- och musikresor till de kulturella korsbefruktningarnas paradiset.

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Ingå bearbetningar 2.5 Sverige licens. För kopia av denna licens besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/>. Det har publicerats i www.globalarkivet.se